

sygn. akt: I C 1229/19 upr.

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

6 sierpnia 2019 r.

Sąd Rejonowy w Kwidzynie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Robert Węgrzyn

Protokolant: sekretarz sądowy Joanna Doros

po rozpoznaniu 6 sierpnia 2019 r. w Kwidzynie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) z siedzibą we W.

przeciwko M. C.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego M. C. na rzecz powoda (...) z siedzibą we W. 5.053,02 zł (pięć tysięcy pięćdziesiąt trzy złote 02/100) z odsetkami ustawowymi od 4.800,72 zł (cztery tysiące osiemset złotych 72/100) od 16 listopada 2018 roku do dnia zapłaty;
2. w pozostałym zakresie powództwo oddala;
3. zasądza od pozwanego M. C. na rzecz powoda (...) z siedzibą we W. 1.645 zł (tysiąc sześćset czterdzieści pięć złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;
4. nadaje wyrokowi w punkcie 1. rygor natychmiastowej wykonalności.

SSR Robert Węgrzyn

sygn. akt I C 1229/19 upr.

UZASADNIENIE

Powód – (...) we W. wniósł o zasądzenie od pozwanego M. C. 12.053,02 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od 11.800,72 zł od 16.11.2018r. do dnia zapłaty i zasądzenie kosztów procesu.

Uzasadniając swe roszczenie wskazał, że nabył wierzytelność przysługującą (...) sp. z o.o. we W. wobec pozwanego z tytułu umowy pożyczki.

(pozew k. 2-7 akt)

Pozwany nie stawił się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę, nie żądał przeprowadzenia rozprawy w swej nieobecności, nie złożył wyjaśnień na piśmie ani też ustnie.

(protokół rozprawy, akta sprawy)

Zgodnie z art. 328 § 2 k.p.c. sąd nie ma obowiązku w uzasadnieniu przedstawiać żądań i stanowisk stron. Stąd też powyżej jedynie w zarysie określono te stanowiska i żądania.

Stan faktyczny sprawy i dowody, na podstawie których został ustalony.

Pozwany (...) i (...)sp. z o.o. we W. zwarli 16.10.2017r. umowę pożyczki nr (...), na mocy której pozwanemu pożyczono 7.000 zł. Strony umowy ustaliły, że:

- opłata operacyjna należna powodowi wyniesie 7.000 zł,
- odsetki umowne wynoszą 10% w stosunku rocznym,
- odsetki za opóźnienie będą równe odsetkom maksymalnym za opóźnienie,
- pożyczka zostanie zwrócona w 467 miesięcznych w ratach po 329,55 zł (46 rat) i 330,52 zł (47 rata) do 16-go każdego miesiąca poczynając od listopada 2017r.

(dowód: umowa k. 38-40 akt, harmonogram spłat k. 43 akt)

Pozwany nie regulował w terminie należności wynikających z ww. umowy.

Pożyczkodawca skutecznie wypowiedział pozwanemu ww. umowę.

Pozwany nie uregulował należności wynikającej z ww. umowy pożyczki w wysokości 12.053,02 zł.

(okoliczności przyjęte za prawdziwe – twierdzenie powoda)

Pozwany jako strona ww. umowy był „konsumentem”.

(fakt uznany za ustalony).

Powód (...) we W. nabył od ww. pożyczkodawcy wierzytelność wynikającą z ww. umowy pożyczki.

(okoliczności przyjęte za prawdziwe – twierdzenie powoda)

Podstawa prawna wyroku i ocena dowodów.

Zgodnie z art. 720 § 1 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Przepis ten w sposób jasny, precyzyjny określa główne świadczenia stron tj. przeniesienie na własność określonej ilości pieniędzy i obowiązek ich zwrotu. Wszystkie inne obowiązki stron umowy pożyczki nie mogą zatem być uznane za główne świadczenie. Pogląd taki jest powszechny.

Pożyczkodawca zagwarantował sobie w umowie opłatę operacyjną w wysokości 7.000 zł (100% kwoty pożyczki do wypłaty). Ponadto zagwarantował sobie odsetki umowne w praktycznie maksymalnej wysokości, a także odsetki za opóźnienie w maksymalnej wysokości.

Zgodnie z art. 353¹ k.c. strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego. Stosownie z kolei do art. 58 § 2 k.c. nieważna jest czynność prawna sprzeczna z zasadami współżycia społecznego. Paragraf 3 wyżej powołanego artykułu stanowi, że jeżeli nieważnością jest dotknięta tylko część czynności prawnej, czynność pozostaje w mocy, co do pozostałych części, chyba że z okoliczności wynika, iż bez postanowień dotkniętych nieważnością czynność nie zostałaby dokonana. Ponadto należy podkreślić, że w sprawie, w której wyłania się

nieważność bezwzględna umowy lub poszczególnych jej elementów (art. 58 k.c.) sąd kwestię tę bierze z urzędu pod rozwagę, jako przesłankę swego rozstrzygnięcia. Wyżej wymienioną opłatę operacyjną sąd uznał za sprzeczną z zasadami współżycia społecznego. Wynosiła ona **aż 100%** kwoty wypłaconej w ramach ww. umowy. Okoliczność ta, zdaniem sądu, uzasadnia stanowisko przedstawione w niniejszym akapicie.

Uznając powyższe ustalenia za błędne należy mieć na uwadze, że zgodnie z art. 22¹ k.c. za konsumenta uważa się osobę fizyczną dokonującą z przedsiębiorcą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową. Stosownie do art. 231 k.p.c. Sąd może uznać za ustalone fakty mające istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, jeżeli wniosek taki można wyprowadzić z innych ustalonych faktów (domniemanie faktyczne). Mając na uwadze okoliczności sprawy, na podstawie art. 231 k.p.c., sąd przyjął, że pozwany w umowie zawartej z pożyczkodawcą miała status konsumenta.

Zgodnie art. 385¹ § 1 k.c.:

§ 1 postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny.

§ 3 Niezgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta.

§ 4 Ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje.

Pojęcie „główne świadczenia stron”, w rozumieniu instytucji uregulowanej w powołanym przepisie należy interpretować wąsko, w nawiązaniu do pojęcia elementów umowy przedmiotowo istotnych (essentialia negotii).

Przepis art. 385¹ § 1 k.c., obok postanowień uzgodnionych indywidualnie z konsumentem, nie dopuszcza możliwości uznania za klauzulę niedozwoloną postanowień określających jednoznacznie główne świadczenia stron. Należy podzielić pogląd, że w umowach nazwanych ich essentialia negotii określają niewątpliwie główne świadczenia stron. Brak możliwości uznania ich za postanowienia niedozwolone jest oczywisty także z tego względu, że bardzo trudno sobie wyobrazić, aby nie były one przedmiotem indywidualnych uzgodnień. Określają one bowiem to, co dla stron stosunku najistotniejsze w tym zapłatę określonej sumy pieniężnej tytułem ceny lub wynagrodzenia, o przeniesienie własności lub oddanie do użytkowania oznaczonej rzeczy, czy o wykonanie określonej usługi. Postanowienia oznaczające przedmiot tych świadczeń określają główne świadczenia stron. Poza nimi pozostają klauzule określające na przykład koszty transportu, miejsce i czas wykonania świadczenia, zasady odpowiedzialności czy zakres obowiązku naprawienia szkody (podobnie A.Olejniczak w Komentarzu do KC art. 385¹, w programie LEX). Zatem opłata administracyjna nie stanowiła, zdaniem sądu, „głównego świadczenia stron” ww. umowy. Powód nie wykazał ani nawet nie podnosił aby ww. była uzgodniona indywidualnie. W takiej sytuacji sąd uznał, że postanowienia umowy w części dotyczącej opłaty operacyjnej (z uwagi na jej wysokość) nie wiążą pozwanego ponieważ „kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy”.

Dodać należy, że niezależnie od tej opłaty pożyczkodawca zagwarantował sobie bowiem wysokie (maksymalne) odsetki umowne i odsetki umowne za opóźnienie. Okoliczności te dodatkowo uzasadniają stanowiska przedstawione w dwóch powyższych akapitach.

Umowa łącząca strony miała charakter umowy konsumenckiej, co oznacza, że na gruncie niniejszej sprawy zastosowanie miały przepisy ustawy o kredycie konsumenckim z 12.05.2011 r. (Dz.U. nr 126, poz. 715 ze zm.).

Zgodnie z art. 36a ust. 1 tej ustawy maksymalną wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu oblicza się według wzoru: ##### ≤ ((# × 25%) + (# × ##/## × 30%)), w którym poszczególne symbole oznaczają: ##### –

maksymalną wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu, ## – całkowitą kwotę kredytu, ## – okres spłaty wyrażony w dniach, ## – liczbę dni w roku.

Określone w umowie pozaodsetkowe koszty kredytu nie przekraczały obliczonej w ww. sposób maksymalnej wysokości pozaodsetkowych kosztów kredytu. Okoliczność ta nie wyłącza możliwości uznania powyższego postanowienia umownego za sprzeczne z zasadami współżycia społecznego z uwagi na ww. okoliczności (art. 58 § 2 k.c.). Postanowienie to może też być uznane za kształtujące obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami i rażąco naruszające jego interesy (art. 385¹ § 1 k.c.).

Sąd Orzekający dokonał oceny umowy zawartej przez strony na podstawie ww. bezwzględnie obowiązujących przepisów (art. 58 k.c. i 385¹ k.c.).

Od dochodzonej kwoty odjęto ww. opłatę operacyjną i tak uzyskaną kwotę zasądzono od pozwanego na rzecz powoda, zgodnie z art. 720 § 1 k.c. W pozostałej części powództwo zostało oddalone.

O odsetkach orzeczono zgodnie z art. 481 § 1 k.c.

Powód wygrał spór w około 42%. Skutkowało to zasądzeniem na jego rzecz 42% kosztów (opłata od pozwu 300 zł + opłata skarbową od pełnomocnictwa 17 zł + wynagrodzenie pełnomocnika 3.600 zł = 3.917 zł x 42%). O kosztach orzeczono zgodnie z art. 100 k.p.c.

Wobec zaistnienia przesłanek z art. 339 k.p.c., wyrok zapadł w formie wyroku zaocznego. Sąd uznał za prawdziwe twierdzenia powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie, które nie budziły uzasadnionych wątpliwości i nie zostały przytoczone w celu obejścia prawa (poza okolicznościami związanymi z ww. opłatą operacyjną).

O rygorze natychmiastowej wykonalności orzeczono zgodnie z art. 333 § 1 pkt 3 k.p.c.